

4

The Wedding

Her wedding dress was beautiful. Although the dressmakers had brought it many times before so she could try it on, seeing it ready with all the diamonds and pearls laid out on the silver and pink fabric was like a dream come true.

When a servant brought in her mother's diamond necklace, everybody in the room stopped speaking. Maria Theresa admired the beauty of the clear crystals that sparkled from a far. Elizabeth Christine took the necklace from the opened velvet box and put it on the table next to the enormous mirror in the golden frame.

All the ladies and servants stepped away from Maria Theresa and watched as her mother, sister Maria Anna and two servants helped the bride into her pink gown. Then they brushed her hair and pinned it around her head. After that they took a white cap and put it on Maria's head and made sure that it covered all of her golden-brown locks.

The wardrobe mistress opened a tall wooden box and out of it she took a wig with big curls as white as a snow.* After putting it on Maria's head she sprayed it with a flower perfume. The dressing was complete after the diamond necklace was hung around the beautiful bride's neck.

Maria Theresa was looking at her reflection in the mirror and she knew she was beautiful. She couldn't wait to see Francis' reaction.

He, on the opposite side of the palace, was instead of dressing up having another long and tiresome conversation with his mother Elisabeth, the duchess of Lorraine.

---

* It was the fashion to wear a wig at the Austrian court. They were mostly white. The people wearing them would spray them with their favourite perfume, or they would powder them with golden or silver dust, which increased the shine.

4

Svatba

Svatební šaty byly přenádherné. Ač je švadleny přinesly mnohokrát před tím proto, aby si je vyzkoušela, vidět tu růžovostříbrnou látku posetou drahokamy a perlami bylo jako sen.

A když sluha přinesl matčin diamantový náhrdelník, všechny ztichly. Marie Terezie nemohla jinak než obdivovat tu čistou krásu čirých krystalů, které se už z dálky třpytily. Alžběta Kristina zdvihla náhrdelník z otevřené sametové kazety a položila ho na stolek vedle obrovského zrcadla ve zlaceném rámu.

Všechny dvorní dámy a pomocnice odstoupily od Marie Terezie, aby pozorovaly, jak matka, společně se sestrou Marií Annou a dvěma služkami, pomáhá nevěstě obléknout se do růžové róby. Poté jí pročešaly vlasy a připevnily je k hlavě. Pak jí na ni nasadily bílou čepičku tak, aby nekoukal ani jediný zlatohnědý vlas.

Oblékačka otevřela dřevěnou kazetu a z ní vytáhla sněhobílou paruku s velkými vlnami.* Když ji posadila na Mariinu hlavu, postříkala ji květinovým parfémem. Oblékačí rituál by nebyl kompletní bez diamantového náhrdelníku, který zavěsily okolo nevěstiny krásné šíje.

Marie Terezie zkoumala svůj odraz v zrcadle a viděla, že je krásná. Nemohla se proto dočkat Františkovy reakce.

Ten místo oblékání vedl na opačné straně paláce další z dlouhých a unavujících rozhovorů se svou matkou Alžbětou, vévodkyní Lotrinskou.

---

* Na rakouském královském dvoře se nosily paruky. Nejčastěji bílé. Často se stříkaly parfémů nebo pudrovaly zlatým či stříbrným prachem, což zvyšovalo lesk.

The wedding negotiations had taken a long time and had resulted in Francis having to give up the duchy of Lorraine and let it become a part of Poland for some time. Instead he was supposed to be given Tuscany and to rule there.

‘Francis, please, don’t do it. Think about it. There is still time,’ she begged.

Francis did not want to argue. It took him a long time, and his heart was heavy, but he had made up his mind.

‘I don’t want to talk about politics today, Mother. It has been signed and settled. But I was promised Tuscany to rule and...’ he stepped closer to her and took her hand, ‘I will make sure that you have everything you need and everything you desire.’

The duchess angrily pulled her hand away and said: ‘I can’t be happy for you. You know that. She is not worth it.’

‘I disagree,’ said Francis calmly and continued after a long pause, ‘And I still expect you to be by my side at the church. The wedding starts in two hours. Please, get ready. We are leaving soon.’

When Maria Theresa entered the church door, the bell was chiming six o’clock. She stood there for a moment, trying to remember the sounds and smells of perfumes and thousands of lit candles. They created a spectacular scene, everything looked as if it was made out of gold. Her younger sister standing behind her coughed a little to get Maria’s attention. And she was successful.

Maria Theresa recovered and slowly made her way to the altar.

As she walked, she greeted the members of the nobility standing on the side with a little nod.

The church stood in complete silence while the crowds outside were cheering loudly.

Vyjednávání o podmínkách sňatku trvalo velmi dlouho a měla za následek to, že se František musel vzdát svého vévodství a dovolit, aby se na čas připojilo k Polsku. Za to měl dostat Toskánsko.

„Františku, prosím, nedělej to. Ještě pořád si to můžeš rozmyslet,“ prosila ho.

František se nechtěl hádat. Sice mu to trvalo dlouho a bylo to těžké, ale už se rozhodl.

„Nechci se dnes bavit o politice, matko. Vše bylo dohodnuto, a dokonce i podepsáno. Ale dostaneme Toskánsko a...“ přistoupil a uchopil ji za ruku, „zajistím, abys měla vše, co si budeš přát.“

Vévodkyně se hněvivě odtáhla a řekla: „Nemohu z toho mít radost. To víš, že? Ona za to nestojí.“

„Nesouhlasím,“ řekl František klidně a po delší pauze pokračoval: „Stále věřím, že budeš v kostele po mém boku. Svatba začíná za dvě hodiny. Prosím, jdi se připravit. Brzy odjíždíme.“

Když Marie Terezie vstoupila do kostelních dveří, zvony právě odbíjely šestou hodinu. Na chvíli se zastavila, aby si zapamatovala zvuky a vůně parfémů a tisíců hořících svící, které vytvořily překrásný zlatý výjev. Její mladší sestra ale zakašlala, aby si získala její pozornost, a povedlo se.

Marie se vzpamatovala a pomalu kráčela k oltáři.

Během chůze pokývnutím zdravila významné šlechtice, kteří stáli po stranách.

V chrámu bylo absolutní ticho, zatímco za jeho zdmi davy lidí hlasitě jásaly.

Maria passed Francis' mother, who looked the other way. She still gave her a warm smile and hoped that somebody would tell her afterwards.

Then she met Francis's eyes and she was lost. Everything that happened was like a play that she was watching instead of being the lead actress.

The priest was speaking in Latin and then they both agreed to marry each other. Francis and Maria exchanged rings and shared their first kiss as a married couple.

When they turned around to leave the church Francis said: 'I am so happy to have married you.'

'I am planning to make you happy a thousand times more!' Maria Theresa replied.

The dinner after the ceremony was long. At least for Maria Theresa and Francis. They couldn't wait to be alone in their bedroom. The protocol did not allow them to talk to each other in public alone for all the time before the wedding. They had to pretend that they did not see each other even when they were in the same hall! So they came up with crazy plans to meet and at least smile at one another. But that was over. Now they were husband and wife and they could be together as long as they pleased.

Just when Maria Theresa was planning ways to disappear with her husband, everything suddenly went quiet. Her parents, members of very special noble families, representatives of the church and government stood up from their chairs and started to line up to escort the young couple through the long halls to their bedroom.

When the servants opened the thick wooden door into their rooms on the other side of the hall, the newlyweds realized that they had been given completely new rooms. The first one was decorated in gold and light green. The space was full of comfortable chairs, little tables,

Marie prošla okolo Františkovy matky, která se raději dívala na opačnou stranu. I přesto se na ni ale mile usmála a doufala, že jí to později někdo řekne.

Pak se ale střetla s Františkovým pohledem a byla ztracena. Všechno, co se dělo okolo ní, bylo jako představení, které jako by z dálky sledovala, než byla jeho hlavní aktérkou.

Kněz nejdříve promluvil latinsky a pak oba souhlasili se sňatkem. František a Marie si vyměnili prsteny a první manželský polibek.

Když se otočili k východu, František řekl: „Jsem opravdu šťastný, že jsi má.“

„A já slibuji, že tě udělám ještě tisíckrát šťastnějším,“ odpověděla.

Večere po slavnostním obřadu se nesnesitelně táhla. Aspoň tedy pro Františka a Marii, kteří se nemohli dočkat, až budou spolu sami za zdi jejich ložnice. Přísný protokol jim totiž zapovídal jakýkoliv bližší kontakt na veřejnosti. Museli dokonce předstírat, že se nevidí, i když byli na stejné chodbě. A tak přicházeli s bláznivými plány, jak se nepozorovaně setkávat a alespoň si navzájem věnovat úsměv. Ale těmto výmyslům už byl konec. Teď byli manželé a mohli být spolu kdykoliv, a jak dlouho chtěli.

Právě když Marie Terezie vymýšlela způsob, jak se s manželem vytrazit, vše najednou ztichlo. Její rodiče, vysoká šlechta, zástupci církve a vlády vstali od stolů a začali se radit, aby mohli doprovodit mladý pár dlouhými chodbami paláce až do ložnice.

Když sluhové otevřeli mohutné dřevěné dveře do komnaty, novomanželé zjistili, že dostali úplně nové pokoje. První se topil v zelené a zlaté barvě. Bylo v něm dostatek prostoru na pohodlná křesla, malé stoly, stůl na psaní dopisů a také stůl karetní a dvě pohodlně

a table for writing letters, a card table and two very comfortable loungers. Behind them was another huge door to the master bedroom. The royal decorators had created a beautiful and exquisite place covered in luxurious fabrics.

The priest was the first to enter the bedroom. He knelt in front of the bed, said a prayer and then stood up and blessed it aloud, to make sure that everybody understood, that this union was approved by God.

Maria's mother and father wished them good night and slowly, one by one, everybody gave them their blessing and left the room. Finally, after another very long thirty minutes Maria Theresa and Francis were alone.*

---

* The bedding ritual had been a long-time tradition. The whole court had to see that the newlyweds laid side by side in the bed and were ready to be blessed. Sometimes they had covers and coins thrown at them. But first – the priest or the archbishop had to bless the bed with holy water.

vyhlížející lenošky. Za nimi byly další dveře s vchodem do hlavní ložnice. Královští dekoratéři vytvořili výjimečně krásné místo plné drahocenných látek.

Jako první do ložnice vstoupil kněz. Poklekl před postelí, pomodlil se a pak ji vstoje požehnal, aby úplně každému došlo, že toto spojení posvětil sám Bůh.

Rodiče Marie Terezie novomanželům popřáli dobrou noc a pak jim všichni po jednom požehnali a odešli. Po nekonečných třiceti minutách Marie s Františkem konečně osaměli.*

---

* Rituál ukládání na lůžko měl dlouholetou tradici. Vždy se musel každý člen královského dvora přesvědčit, že novomanželé spolu leží v posteli, a navíc jim požehnal. Někdy se jim házely na pokrývku i mince. Ještě předtím ale lůžko postříkal svčcenou vodou kněz nebo i arcibiskup, který spojení manželů také požehnal.